

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 13 kap. 9 § i lagen om arbetsavtal och av vissa andra lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att arbetsavtalslagen, arbetstidslagen och semesterlagen ändras.

I propositionen föreslås det att arbetsrättsliga preskriptionstider och tiderna för väckande av talan förenhetligas. Medan anställningsförhållandet pågår iakttas en preskriptionstid på tre år som kan avbrytas och som börjar löpa från utgången av det kalenderår under vilket fordran har förfallit. Medan anställningsförhållandet pågår förfaller alla fordringar dock inom 10 år, om talan inte har väckts före detta. Efter att anställningsförhållandet upphört iakttas en tid på två år för väckande av talan.

När det gäller tjänstemän och tjänsteinnehavare som omfattas av tillämpningsområdet för statstjänstemannalagen (750/1994) och lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden (304/2003) bestäms preskriptionstiden för fordringar som grundar sig på arbetstidslagen eller semesterlagen och på bestämmelser om arbetstid i tjänstekollektivavtal i enlighet med statstjänstemannalagen eller lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2027.

1.

Lag

om ändring av 13 kap. 9 § i arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i arbetsavtalslagen (55/2001) 13 kap. 9 §, sådan den lyder i lag 743/2003, som följer:

13 kap.

Särskilda bestämmelser

9 §

Preskription och tid för väckande av talan

En arbetstagares lönefordran preskriberas tre år från utgången av det kalenderår under vilket fordran har förfallit, om inte preskriptionen avbryts före det. Preskriptionstiden är densamma också för övriga i denna lag avsedda fordringar.

Preskriptionstiden för ersättning av en personskada som orsakats en arbetstagare är dock tio år.

När ett anställningsförhållande har upphört förfaller rätten till en i 1 mom. avsedd fordran, om talan inte väcks inom två år från det att anställningsförhållandet upphörde. Om de bestämmelser i ett kollektivavtal som ligger till grund för arbetstagarens fordran dock måste anses som uppenbart tolkbara, förfaller fordran, om talan inte väcks inom tre år från det att anställningsförhållandet upphörde.

Trots det som föreskrivs ovan i denna paragraf förfaller rätten till en i 1 mom. avsedd fordran medan anställningsförhållandet varar när 10 år har förflutit från utgången av det kalenderår under vilket fordran har förfallit, om talan inte har väckts före detta.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas också på en fordran som har förfallit före ikraftträdandet av denna lag.

Medan anställningsförhållandet varar preskriberas fordran inte med stöd av 13 kap 9 § i denna lag, om preskriptionen av fordran avbryts inom ett år från ikraftträdandet av lagen. Om preskriptionen av fordran i fråga avbryts, tillämpas därefter denna lag på preskriptionen av fordran.

Om de bestämmelser som ligger till grund för arbetstagarens fordran ingår i ett kollektivavtal som avses i 13 kap. 9 § 3 mom. i denna lag och måste anses som uppenbart tolkbara efter att anställningsförhållandet upphört, preskriberas fordran inte med stöd av 13 kap 9 § i denna lag, om preskriptionen av fordran avbryts inom ett år från ikraftträdandet av lagen.

För alla fordringar som har förfallit före ikraftträdandet av denna lag börjar preskriptionstiden enligt 13 kap. 9 § 4 mom. i denna lag löpa från och med ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av arbetstidslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i arbetstidslagen (872/2019) 30, 32, 40 och 41 § som följer:

30 §

Arbetsskiftsförteckning

För varje arbetsplats ska det uppgöras en arbetsskiftsförteckning, av vilken framgår när arbetstagarens ordinarie arbetstid börjar och slutar samt tidpunkterna för de raster som avses i 24 §. Arbetsskiftsförteckningen ska uppgöras för samma tidsperiod som utjämnings-schemat för arbetstiden, om det inte på grund av utjämningsperiodens längd eller arbetets oregelbundenhet är synnerligen svårt. Arbetsskiftsförteckningen ska uppgöras för en så lång tidsperiod som möjligt, dock för minst en vecka i taget. När arbetsskiftsförteckningen görs upp ska arbetsgivaren på begäran av en arbetstagare eller arbetstagarens i 29 § avsedda företrädare ge denne tillfälle att framföra sin åsikt. Arbetsgivaren ska bevara arbetsskiftsförteckningarna i minst tre år från utgången av det kalenderår som de gäller, eller när anställningsförhållandet upphört till utgången av den i 40 § 4 mom. föreskrivna tiden för väckande av talan, om uppgifterna inte framgår av arbetstidsbokföringen.

32 §

Arbetstidsbokföring

Arbetsgivaren ska bokföra antalet arbetstimmar och de ersättningar som betalats för dem särskilt för varje arbetstagare. I bokföringen ska antecknas antingen den ordinarie arbetstidens arbetstimmar, antalet arbetstimmar i mertids-, övertids-, nöd- och söndagsarbete samt de ersättningar som betalats för dem eller alla arbetstimmar samt separat antalet arbetstimmar i övertids-, nöd- och söndagsarbete och den förhöjda ersättning som betalats för dem. Om ett avtal enligt 38 § har ingåtts med arbetstagaren, ska den beräknade mängden mertids-, övertids- och söndagsarbete per månad antecknas i arbetstidsbokföringen. Arbetsgivaren ska bevara arbetsskiftsförteckningarna i minst tre år från utgången av det kalenderår som de gäller, eller sedan anställningsförhållandet upphört till utgången av den i 40 § 4 mom. föreskrivna tiden för väckande av talan, om uppgifterna inte framgår av arbetstidsbokföringen. Arbetstidsbokföringen för tjänstemän som omfattas av tillämpningsområdet för statstjänstemannalagen (750/1994) och lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden (304/2003) ska bevaras till utgången av den i 41 § föreskrivna preskriptionstiden och tiden för väckande av talan.

40 §

Preskription och tid för väckande av talan

Rätten till ersättning enligt denna lag preskriberas inom tre år från utgången av det kalenderår då ersättningen förfallit, om preskriptionen inte avbryts före det.

Om avtal har ingåtts om att ledighet som ges i stället för penningersättning ska sammanslås med sparad ledighet, preskriberas fordran inom tre år från utgången av det kalenderår då den först nämnda ledigheten borde ha givits, om preskriptionen inte avbryts före det.

En fordran som gäller ledighet som sparats i en arbetstidsbank preskriberas inom tre år från utgången av det kalenderår då den i banken sparade ledigheten enligt lag eller avtal borde ha givits, om preskriptionen inte avbryts före det. Preskriptionstiden bestäms enligt detta, även om avtalet om arbetstidsbank inte uppfyller de krav som anges i 14 §.

När ett anställningsförhållande har upphört förfaller rätten till en i 1 mom. avsedd fordran, om talan inte väcks inom två år från det att anställningsförhållandet upphörde.

Trots det som föreskrivs ovan i denna paragraf förfaller rätten till en i 1–3 mom. avsedd fordran medan anställningsförhållandet pågår när 10 år har förflutit från utgången av det kalenderår under vilket ersättningen har förfallit, om talan inte har väckts före detta.

Bestämmelser om preskription av en fordran som baserar sig på kollektivavtal och arbetsavtal finns i 13 kap. 9 § i arbetsavtalslagen.

41 §

Preskriptionstiden och tiden för väckande av talan som gäller arbetstidsrelaterade fordringar för personer i tjänsteförhållande

När det gäller tjänstemän och tjänsteinnehavare som omfattas av tillämpningsområdet för statstjänstemannalagen (750/1994) och lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden (304/2003) bestäms preskriptionstiden och tiden för väckande av talan för fordringar som grundar sig på denna lag och på bestämmelser om arbetstid i tjänstekollektivavtalet, med avvikelse från 40 §, i enlighet med statstjänstemannalagen eller lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas också på en fordran som har förfallit före ikraftträdandet av denna lag, om fordran i fråga som enligt 40 § i den arbetstidslag som gäller vid ikraftträdandet av denna lag inte har förfallit före det.

För alla fordringar som har förfallit före ikraftträdandet av denna lag börjar preskriptionstiden enligt 40 § 5 mom. i denna lag löpa från och med ikraftträdandet av denna lag.

En fordran som avses i 40 § 6 mom. i denna lag preskriberas i enlighet med det som föreskrivs i övergångsbestämmelsen i arbetsavtalslagen (x/x).

Lag

om ändring av semesterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i semesterlagen (162/2005) 29 och 34 § och
fogas till lagen en ny 34 a § som följer:

29 §

Semesterbokföring

Semesterbokföringen ska förvaras i minst tre år från utgången av det kalenderår under vilket semestern borde ha getts eller semesterersättningen betalats, eller när anställningsförhållandet upphört, till utgången av den tid för väckande av talan som avses i 34 § 2 mom. Arbetstidsbokföringen för tjänstemän som omfattas av tillämpningsområdet för statstjänstemannalagen (750/1994) och lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden (304/2003) ska bevaras till utgången av den i 34 a § föreskrivna preskriptionstiden och tiden för väckande av talan.

34 §

Preskription och tid för väckande av talan

Rätten till en fordran som avses i denna lag preskriberas inom tre år från utgången av det kalenderår under vilket semestern borde ha getts eller semesterersättningen betalats, om preskriptionen inte avbryts före det.

Efter det att anställningsförhållandet har upphört ska talan om en fordran som avses i 1 mom. väckas inom två år från det att anställningsförhållandet upphörde.

Trots det som föreskrivs ovan i denna paragraf förfaller rätten till en i 1 mom. avsedd fordran medan anställningsförhållandet pågår när 10 år har förflutit från utgången av det kalenderår under vilket semestern borde ha getts eller semesterersättningen betalats, om talan inte har väckts före detta.

Bestämmelser om preskription av en fordran som baserar sig på kollektivavtal och arbetsavtal finns i 13 kap. 9 § i arbetsavtalslagen.

34 a §

Preskriptionstiden och tiden för väckande av talan som gäller arbetstidsrelaterade fordringar för personer i tjänsteförhållande

När det gäller tjänstemän och tjänsteinnehavare som omfattas av tillämpningsområdet för statstjänstemannalagen (750/1994) och lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden (304/2003) bestäms preskriptionstiden och tiden för väckande av talan för fordringar som grundar sig på denna lag och på bestämmelser om arbetstid i tjänstekollektivavtalet, med avvikelse från 34 §, i enlighet med statstjänstemannalagen eller lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas också på en fordran som har förfallit före ikraftträdandet av denna lag, om fordran i fråga enligt 34 § i den semesterlag som gäller vid ikraftträdandet av denna lag inte har förfallit före det.

För alla fordringar som har förfallit före ikraftträdandet av denna lag börjar preskriptionstiden enligt 34 § 3 mom. i denna lag löpa från och med ikraftträdandet av denna lag.

Den fordran som avses i 34 § 4 mom. i denna lag preskriberas i enlighet med det som föreskrivs i övergångsbestämmelsen i arbetsavtalslagen (x/x).

4.

Lag

om ändring av 33 § i lagen om utstationering av arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016) 33 §, sådan den lyder i lag 876/2019,
som följer:

33 §

Preskriptionstiden och tiden för väckande av talan om yrkande på ersättning och gottgörelse i vissa fall

Preskriptionen av en fordran som avser ersättningar enligt 4 § 1 mom. 1 punkten ska avbrytas eller talan väckas inom den tid som anges i 40 § i arbetstidslagen. Preskriptionen av en fordran som avser ersättningar enligt 4 § 1 mom. 2 punkten ska avbrytas eller talan väckas inom den tid som anges i 34 § i semesterlagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den

20

Statsminister

Petteri Orpo

Arbetsminister Matias Marttinen